

10 14

Unit

Extra unit

*voor leerlingen van
10 tot 14 jaar*

Corona uitbraak

Inleiding

We merken dat veel kinderen zorgen en vragen hebben over het coronavirus (COVID-19). "Is het echt gevaarlijk?" "Wat betekent het voor mij?" De kans is groot dat jij als leraar aandacht wilt besteden aan deze vragen. Dit korte thema biedt inhoudelijk mogelijkheden om aan te sluiten bij leerdoelen voor aardrijkskunde, geschiedenis en burgerschap.

Onze ontwikkelaars (zelf ook bevlogen leraren!) hebben het materiaal geschreven voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs, het 10-14-onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Natuurlijk maak je de taken specifiek voor jouw leerlingen, jij kent ze als geen ander. We bieden je een reikende hand nu dit thema zo actueel is.

Kennis oogst

Alles op een rijtje

Doel

Onderstaande activiteit draait om voorkennis activeren en uitdiepen (fact-checks), om een goed beginpunt te creëren.

Activiteit

Om de voorkennis van de leerlingen te activeren gaan leerlingen in groepen van bijvoorbeeld vier bij elkaar zitten. Iedere leerling krijgt een blanco A4 en iedere groep krijgt één A4 extra.

- Alle leerlingen schrijven kort, op één van de A4-tjes, voor zichzelf op wat zij al van het coronavirus weten.
- Hierna bespreken ze de uitkomsten met elkaar, waarbij feiten zoveel mogelijk geverifieerd en omcirkeld worden met één kleur en meningen onderstreept of geaccentueerd worden met een andere kleur.
- Ieder groepje schrijft de twee meest gedeelde meningen en de twee belangrijkste feiten netjes en duidelijk leesbaar op het resterende vel papier: de conclusie.
- De A4-tjes met de conclusies worden in het klaslokaal duidelijk zichtbaar opgehangen en in de klas besproken.

Reflectie

Reflectievragen

Leerlingen schrijven voor zichzelf een reflectie op de volgende vragen. Deze zijn persoonlijk en zijn bedoeld om inzicht te krijgen. Ze worden niet gecontroleerd of becijferd. Leerlingen kijken aan het einde van de Taken nogmaals naar de onderstaande vragen en schrijven er nieuwe gedachten bij.

1. Wat voor emoties en gevoelens roept de corona-uitbraak bij je op? (persoonlijk).
2. Wat voor direct of indirect effect heeft de uitbraak op jouw omgang met de mensen om je heen? En wat vind je daar van? (interpersoonlijk of internationaal).
3. Wat zijn de belangrijkste feiten die iedereen in je omgeving zou moeten weten? Waarom is dat feit zo belangrijk? En weet je zeker dat dit een feit is? (vakspecifiek).

Taak 1

Historische spiegel

Geschiedenis

Leerdoelen IPC

Leerdoelen en **Assessment for Learning**

3.09 Ik ben in staat onderzoek te doen naar historische kwesties en weet hoe die het leven van mensen beïnvloeden.

3.10 **Ik kan meer over aspecten van het verleden te weten komen aan de hand van uiteenlopende bronnen.**

3.12 Ik kan een verband leggen tussen de belangrijkste gebeurtenissen, situaties en veranderingen, zowel binnen een bepaalde periode als tussen verschillende perioden.

Kerdoelen SLO

36. De leerling leert betekenisvolle vragen te stellen over maatschappelijke kwesties en verschijnselen, daarover een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen, en daarbij respectvol met kritiek om te gaan.

47. De leerling leert actuele spanningen en conflicten in de wereld te plaatsen tegen hun achtergrond, en leert daarbij de doorwerking ervan op individuen en samenleving (nationaal, Europees en internationaal), de grote onderlinge afhankelijkheid in de wereld, het belang van mensenrechten en de betekenis van internationale samenwerking te zien.

Leerdoelen IMYC

Leerdoelen en **Assessment for Learning**

4.07 Ik kan onderzoek verrichten naar historische kwesties en de effecten daarvan op mensen.

4.09 **Ik kan het verleden beschrijven aan de hand van bronnen.**

4.14 Ik kan informatie selecteren en verwerken die relevant is voor een bepaald historisch onderwerp.

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

De leerkracht deelt de klas op in groepen. Iedere groep krijgt een historische epidemie, pandemie of ziekte aangewezen. Bijvoorbeeld:

- **De Zwarte Dood** (1347-1352)
- **Spaanse Griep** (1918-1920)
- **Mexicaanse Griep** (2009-2010)
- **Aids en HIV** (sinds de jaren '70)
- **De Ebola-uitbraak** (van 2014)

Ieder groepje doet onderzoek naar de uitbraak van de epidemie, pandemie of ziekte en brengt de volgende aspecten zo goed mogelijk in kaart. Niet ieder onderwerp is even gemakkelijk, houdt hier rekening mee.

- Op welke manier, en hoe gemakkelijk verspreidde het zich?
- Mortaliteit. Hoe dodelijk was het? In feitelijke aantallen, percentage van de bevolking, percentage mortaliteit.
- Hoe probeerde men destijds de ziekte in te dammen of te voorkomen. Was dat wetenschappelijk? En succesvol?
- In welke landen had de ziekte gevolgen. Was Nederland er daar één van? Waarom wel, waarom niet?
- Was de bevolking in paniek? En wat gebeurde er als reactie?
- Sociaal-economische gevolgen. Wat waren de gevolgen op korte en de lange termijn voor de economie? Voor religie? Waren er andere gevolgen die duidelijk op de ziekte zijn terug te voeren?
- Een anecdoten die typerend is voor de historische epidemie, pandemie of ziekte.

Verwerkingsactiviteit

De leerlingen maken een nieuws(journaal)-item over de ziekte uit de onderzoekstaak, waarin ze als nieuwslezers de ziekte presenteren.

In het nieuwsitem komen de elementen van het onderzoek terug. Leerlingen maken hun nieuwsitem als kort filmpje (2 minuten) of spelen deze na in de klas.

Na ieder filmpje of presentatie is er een klassendiscussie over de verschillen en overeenkomsten van de historische epidemie, pandemie of ziekte en de uitbraak van het coronavirus (COVID-19).

Sluit de activiteit af door het de uitbraak van het coronavirus in historisch perspectief te plaatsen.

Bronnen om te raadplegen voor leraren (en leerlingen):

- www.rivm.nl/
 De website van het RIVM voor algemene en actuele informatie.
- **Coutinho, R., elementaire Deeltjes 67, epidemieën en pandemieën** (Athenaeum 2020).
- **Heirman, M., de Zwarte Dood, hoe de pest Europa veranderde** (Houtekiet 2018).
- **Hempel, S., atlas van ziekten en epidemieën, van pest tot ebola, alle besmettelijke epidemieën in kaart gebracht** (Librero).
- **Mooij, A., van pest tot aids, vijf eeuwen besmettelijke ziekten in Amsterdam** (Thoth 2001).

Reflectie

Reflectievragen

De leerlingen schrijven voor zichzelf een reflectie op de volgende vragen. Deze zijn persoonlijk en bedoeld om inzicht te krijgen. Ze worden niet gecontroleerd of becijferd. Leerlingen sluiten de vragen niet af, zo kunnen ze eventueel in een later stadium nog verder aangevuld worden.

1. Wat doe jij zelf om verspreiding van een virus in te dammen? Vind je dit goed? Te weinig, of overdreven? (persoonlijk).
2. Vind je dat je genoeg verantwoordelijkheid neemt voor je omgeving, met oog op de verspreiding van het coronavirus? (interpersoonlijk of internationaal).
3. Wat vind je de vreemdste, meest absurde of onlogische manier waar mensen in het verleden ziektes, epidemieën of pandemieën probeerden te bestrijden? (vakspecifiek).

Taak 2

Onderlinge verbondenheid

Aardrijkskunde

Leerdoelen IPC

Leerdoelen

- 3.01 Ik weet dat het vak Aardrijkskunde zich bezighoudt met plaatsen en omgevingen in de wereld om me heen.
- 3.05 Ik heb kennis van recente en voorgestelde veranderingen op bepaalde plaatsen.
- 3.13 Ik kan verscheidene bronnen gebruiken om geografische informatie te vergaren.
- 3.24 Ik kan kennis en begrip van aardrijkskunde op diverse manieren over te brengen.

Kerdoelen SLO

- 36. De leerling leert betekenisvolle vragen te stellen over maatschappelijke kwesties en verschijnselen, daarover een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen, en daarbij respectvol met kritiek om te gaan.
- 39. De leerling leert een eenvoudig onderzoek uit te voeren naar een actueel maatschappelijke verschijnsel en de uitkomsten daarvan te presenteren
- 47. De leerling leert actuele spanningen en conflicten in de wereld te plaatsen tegen hun achtergrond, en leert daarbij de doorwerking ervan op individuen en samenleving (nationaal, Europees en internationaal), de grote onderlinge afhankelijkheid in de wereld, het belang van mensenrechten en de betekenis van internationale samenwerking te zien.

Leerdoelen IMYC

Leerdoelen en **Assessment for Learning**

- 4.01 Ik weet dat het vak Aardrijkskunde over plaatsen en gebieden in de hele wereld gaat.
- 4.05 Ik heb kennis van de overeenkomsten en verschillen tussen bepaalde plaatsen.
- 4.13 **Ik kan globes, kaarten, atlassen, foto's, computermodellen en satellietbeelden op diverse schalen gebruiken en interpreteren.**
- 4.21 Ik leg uit hoe plaatsen en mensen in onderlinge afhankelijkheid met elkaar verbonden zijn door mensen- en goederenstromen.

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

De leerkracht deelt de klas op in groepen. Iedere groep krijgt een gebied toegewezen waar het virus geleid heeft tot stevig overheidsingrijpen. Het gaat dan bijvoorbeeld om quarantainemaatregelen, transport-beperkende maatregelen of scholensluiting. Op het moment van schrijven gaat dat om de volgende regio's:

- De stad **Wuhan** in de regio Hubei in China
- De regio **Lombardije** in Italië
- De stad **Qom** in Iran
- De steden **Daegu** en **Gyeongsan** en het gebied **Cheongdo** in Zuid-Korea

👉 **Tip:** de lijst kan geactualiseerd worden op basis van de registratie van gevallen door de Johns Hopkins-universiteit in de VS.

📄 <http://bit.ly/3aDAR01>

📄 Arcgis.com met een up-to-date overzicht van de besmettingsgevallen.

Iedere groep doet onderzoek naar de gevolgen van het coronavirus en brengt de volgende aspecten zo goed mogelijk in beeld:

- 🗨 Welke maatregelen zijn er genomen om de verspreiding van het virus te voorkomen of beperken?
- 🗨 Als er bedrijven of scholen zijn gesloten welke problemen brengt dit dan met zich mee voor de werknemers en de leerlingen?
- 🗨 Is het voor de bevolking duidelijk wat de maatregelen zijn die er genomen zijn om verspreiding van het virus te beperken?
- 🗨 Welke effecten hebben de genomen maatregelen voor het reizen van Nederlanders?

👉 **Tip:** kijk bij de reisadviezen van de Nederlandse overheid.

📄 <http://bit.ly/38DORMR>

📄 Reisadviezen van de Nederlandse overheid.

- 🗨 Als er sprake is van quarantaine: hoe gaat de bevolking daarmee om? Hoe doen ze hun boodschappen? Wat eten ze?
- 🗨 Zijn er gevolgen voor de lokale economie of misschien wel voor de internationale economie?
- 🗨 Zijn er gevolgen voor het milieu of klimaat? Zie onderstaande bron.

📄 <http://bit.ly/2v3QKEJ>

📄 VRT België over de korte termijngevolgen voor het milieu van de coronacrisis in China.

Verwerkingsactiviteit

Leerlingen maken een voorpagina van een krant over de regio die ze onderzocht hebben. Daarin behandelen ze natuurlijk de uitkomsten van hun onderzoeksactiviteiten. Daarnaast staat er in ieder geval een recept in van de lokale keuken voor het geval er sprake is van quarantaine (Wat eet een gezin in Wuhan en wat in Italië?).

Als er voldoende tijd is kan de krant nog worden aangevuld met een klein artikel in de lokale taal (Met behulp van een online vertaalprogramma). Ook kan het gevonden recept (denk om de tijdsduur) daadwerkelijk bereid worden, dan worden krant en gerecht gelijktijdig gepresenteerd.

Aanvullend en als mooie afsluiting kun je het werk op de informatieborden projecteren of tentoonstellen bij de ingang van de school. Denk ook aan online mogelijkheden, met bijvoorbeeld een vlog of sociale media.

Reflectie

Reflectievragen (aanvullend op reflectievragen van de Kennisooqst)

4. Wat zou je ervan vinden als de school voor onbepaalde tijd dicht moet door quarantaine? (persoonlijk).
5. Wat kunnen de economische gevolgen – transport, productie – zijn van een pandemie? (vakspecifiek of internationaal).
6. Wat valt op bij de aanpak van het virus in de verschillende regio's? (vakspecifiek).

Tips

Andere vakken

Meer vakoverstijgende mogelijkheden

Wiskunde of rekenen

Wat is de werkelijke impact van het virus?

☛ **Tip:** maak gebruik van statistiek, grafieken, percentages en tabellen en sluit aan bij de leerdoelen in je jaarplanning of methode.

Economie

Wat kunnen de gevolgen zijn voor de wereldeconomie?

☛ **Tip:** laat leerlingen vrijuit brainstormen en leg daarna uit hoe de gevolgen voor korte en lange termijn kunnen zijn, vanuit voorbeelden uit de geschiedenis.

Biologie

Wat is een virus en hoe werkt het?

☛ **Tip:** met 'niesende' glitter kun je demonstreren hoe een virus verspreidt.

Taal en Literatuur

Lees en bespreek actuele krantenartikelen uit verschillende formele en sociale media. Besteed aandacht aan onbekende woorden en de tekstdoelen.

☛ **Tip:** wijs leerlingen op betrouwbare bronnen

☛ **Woordenschat:** welke woorden ken je nog meer met 'corona' erin? Waar komt het woord vandaan?

Moderne vreemde talen

Bekijk een nieuwsbericht uit andere landen.

☛ **Tip:** bekijk het 'jeugdjournaal' uit Italië of Newsround uit Engeland.

**great
learning**